

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради
04.03.2024
протокол № 03, п. 08

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ від 04.03.2024 № 36

**ТУРИСТИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО /
CAMPING AREA STUDIES**

РОБОЧА ПРОГРАМА

Ступінь вищої освіти	«бакалавр» /	bachelor
Галузь знань	24 «Сфера обслуговування» /	«Services»
Спеціальність	242 «Туризм і рекреація» /	«Tourism and Recreation»
Освітня програма	«Туризм і рекреація» /	«Tourism and Recreation»

Розробник: Кізюн Алла, кандидат географічних наук, доцент

Гарант освітньої програми «Туризм і рекреація» – Онищук Наталя,
кандидат економічних наук, доцент

Обговорено та схвалено:

на засіданні кафедри туризму та готельно-ресторанної справи від
05.02.2024р., протокол № 02;

на засіданні вченої ради факультету торгівлі, маркетингу та сфери
обслуговування від 15.02.2024 р., протокол № 01.

Рецензенти:

Онищук Наталя, кандидат економічних наук, доцент

Колос Ігор, генеральний директор ТОВ «Туристичний оператор «Бомба-тур»
(м. Вінниця)

Редактор: Фатєєва Т.

Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.

Підп. до друку 22.03.2024 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний

Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 1,97.

Обл.-вид. арк. 1,58. Тираж 2. Зам. № 39.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ:

Мета вивчення освітнього компоненту.

Метою освітнього компоненту «Туристичне краєзнавство» є висвітлення туристичних ресурсів України в регіональному аспекті, ознайомлення здобувачів вищої освіти з природно-рекреаційними, історико-культурними та інфраструктурними ресурсами регіонів.

Вивчення освітнього компоненту «Туристичне краєзнавство» є необхідною складовою в системі професійних знань майбутнього фахівця з туризму і рекреації, яка формує у здобувачів вищої освіти логічне мислення у системі спеціальних туристичних знань щодо туристично-ресурсного потенціалу та специфіки функціонування туристичних підприємств у регіонах України. «Туристичне краєзнавство» відноситься до обов'язкового компоненту освітньої програми циклу професійної підготовки бакалаврів спеціальності 242 Туризм і рекреація.

Результати вивчення освітнього компоненту його місце в освітньому процесі.

Опанувавши навчальний курс «Туристичне краєзнавство», здобувачі будуть знати теоретичні та методологічні засади туристичного краєзнавства як науки; термінологічний апарат туристичного краєзнавства; родовід українського краєзнавства; основні завдання національного краєзнавства на сучасному етапі; основні види джерел краєзнавчих досліджень; особливості картографічних джерел; знакування туристичних маршрутів на місцевості; основні схеми рекреаційно-туристського районування території України; сутність та склад природно-рекреаційних ресурсів, в т.ч. в регіонах України; сутність та особливості історико-культурної спадщини України; характеристику, класифікацію та риси музеїв як центрів туристичної дестинації; особливості розвитку та функціонування інфраструктурних ресурсів в Україні; геопросторове розміщення туристично-краєзнавчих ресурсів; характеристику різним видам туризму; географію поширення туризму (за видами) на території України.

Результатом вивчення освітнього компоненту «Туристичне краєзнавство» для освітньо-професійної програми «Туризм і рекреація» є формування комплексу компетентностей:

– **інтегральна компетентність:** здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

– **загальні компетентності:**

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові

цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 5. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

– **фахові компетентності:**

ФК 17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

ФК 24. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

Програмні результати навчання здобувачів з освітнього компоненту «Туристичне краєзнавство» полягають:

ПРН 4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

ПРН 5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

Міждисциплінарні зв'язки: робоча програма упорядкована відповідно до анотації освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів передбачає наявність базових знань з географії та історії України і базується на вивченні такого обов'язкового освітнього компоненту як «Культурна спадщина України».

Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Рівні компетентності	За шкалою ДТЕУ	Критерії оцінювання
1	2	3
Високий (дослідницький)	90-100	Має обґрунтовані та всебічні знання з дисципліни, вміє узагальнювати та систематизувати набуті знання; самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; проводить власні дослідження, може використовувати набуті знання та вміння при розв'язанні задач.
Достатній (частково-пошуковий)	82-89	Володіє навчальним матеріалом, вміє зіставляти та узагальнювати, виявляє творчий інтерес до предмету, виконує завдання з повним поясненням та обґрунтуванням, але допускає незначні помилки; може усвідомити нові для нього факти, ідеї.
	75-81	Володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням.
Елементарний (репродуктивний)	69-74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; може самостійно розв'язати та пояснити розв'язання завдання.
	60-68	Ознайомлений з навчальним матеріалом, відтворює його на репродуктивному рівні; виконує елементарні завдання за зразком або відомим алгоритмом.
Низький (фрагментарний)	35-59	Ознайомлений та відтворює навчальний матеріал на рівні окремих фактів та фрагментів матеріалу; під керівництвом викладача виконує елементарні завдання.
	1-34	Ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання та відтворення окремих фактів.

Для очної (денна, вечірня) форми навчання поточна робота оцінюється в 100 балів, підсумковий контроль (екзамен) оцінюється в 100 балів.

До екзамену допускаються всі здобувачі вищої освіти, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів.

Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компоненту для здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену.

Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компоненту, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання (при письмовому екзамені).

Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компоненту для здобувачів заочної форми навчання оцінюється в 100 балів, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу від 07.02.2022 № 38 (зі змінами).

Здобувач вищої освіти, який не погоджується з оцінкою, отриманою під час підсумкового контролю, має право звернутися із проханням перегляду оцінки, одержаної на екзамені, відповідно до Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів від 07.02.2022 № 32.

**Обсяг освітнього компоненту в кредитах та його розподіл
(тематичний план)**

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю	Бальна оцінка
	Усього годин/ кредитів	з них				
		лекції	практичні заняття	самост. робота здобувачів		
Розділ І. Теоретико-методологічні засади туристичного краєзнавства						
Тема 1. Туристичне краєзнавство як наука: об'єкт, предмет, основні завдання	7	2	2	3	В, Т, РПЗ	4
Тема 2. Історія становлення й розвитку краєзнавства в Україні	7	2	2	3	В, Т, РПЗ	4
Тема 3. Джерела краєзнавчих досліджень	7	2	2	3	В, Д, РПЗ,	4
Тема 4. Туристична картографія як основний методологічний засіб туристичного краєзнавства	7	2	2	3	В, Г, РПЗ	4
Тема 5. Туристичне районування України	7	2	2	3	В, КК, РПЗ	4
Розділ ІІ. Загальна характеристика туристично-краєзнавчих ресурсів України						
Тема 6. Природно-рекреаційні ресурси регіонів України	7	2	2	3	В, РПЗ, КК	4
Тема 7. Історико-культурні ресурси регіонів України	7	2	2	3	В, РПЗ, КК	4
Тема 8. Музеї як об'єкти краєзнавчо-туристичної діяльності	7	2	2	3	РПЗ, П	4
Тема 9. Соціально-економічні (інфраструктурні) ресурси регіонів України	7	2	2	3	В, РПЗ, КК	4
Розділ ІІІ. Регіональне туристичне краєзнавство						
Тема 10. Туристичні ресурси Київщини.	7	2	2	3	В, РПЗ, КК	4
Тема 11. Туристичні ресурси Полісся (Житомирська, Чернігівська області)	7	2	2	3	В, РПЗ, КК	4
Тема 12. Туристичні ресурси Волині (Волинська, Рівненська області)	7	2	2	3	В, РПЗ, КК	4
Тема 13. Туристичні ресурси Західної України (Галичина, Буковина, Закарпаття)	7	2	2	3	В, РПЗ, КК	4
Тема 14. Туристичні ресурси Середньої Наддніпрянщини (Полтавська, Черкаська області)	7	2	2	3	В, РПЗ, КК	4

Тема 15. Туристичні ресурси Слобожанщини (Сумська, Харківська області)	7	2	2	3	В, РПЗ, КК	4
Тема 16. Туристичні ресурси Причорномор'я (Миколаївська, Херсонська, Одеська області)	7	2	2	3	В, РПЗ, КК	4
Тема 17. Туристичні ресурси Степової України (Донбас, Придніпров'я)	7	2	2	3	В, РПЗ, КК	4
Тема 18. Туристичні ресурси Криму	7	2	2	3	В, РПЗ, КК	4
Тема 19. Туристичні ресурси Поділля (Вінницька, Хмельницька, Тернопільська області)	7	2	2	3	В, РПЗ, КК	4
Тема 20. Туристичні ресурси міста Вінниці.	7	2	2	3	РПЗ, КГ	4
Тема 21. Види туризму на території України	7	2	2	3	В, РМ, КК	4
Індивідуальне завдання	33			33	ІЗ	16
Всього	180/6	42	42	96		100
Підсумковий контроль	Екзамен					

Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах:

В – відповідь на практичних заняттях – 1 бал;

РПЗ – розв'язання практичних завдань – 2 бали;

КК – робота з контурною картою – 1 бал;

КГ – картографічна гра – 2 бали;

Т – тестування – 1 бал;

П – презентація – 2 бали;

Д – дайджест – 1 бал;

Г – глосарій – 1 бал;

РМ – розробка маршруту – 2 бали;

ІЗ – індивідуальні завдання – 16 балів (курси на платформі Prometheus або на інших сервісах, написання есе, виконання дослідження на обрану тему – 8 балів; участь у наукових заходах – 8 балів).

Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів.

II. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Зміст освітнього компоненту (теми програми)

Розділ I. Теоретико-методологічні засади туристичного краєзнавства

Тема 1. Туристичне краєзнавство як наука: об'єкт, предмет, основні завдання

Історичне краєзнавство. Об'єкт історико-краєзнавчих досліджень. Основні напрями діяльності в історичному краєзнавстві. Економічне краєзнавство. Природниче краєзнавство. Мистецьке краєзнавство.

Об'єкти туристичного краєзнавства. Предмети туристично-краєзнавчих досліджень. Завдання туристичного краєзнавства на сучасному етапі розвитку. Основні терміни та поняття туристичного краєзнавства. Місце туристичного краєзнавства у системі національного краєзнавства.

Тема 2. Історія становлення й розвитку краєзнавства в Україні

Родовід українського краєзнавства, його традиції. Фундатори національного краєзнавства. Періодизація національного краєзнавства: витоки краєзнавства; зародження наукового краєзнавства в Україні; становлення українського краєзнавства.

Розвиток краєзнавства в Українській РСР у 1920-1940-х та повоєнних роках ХХ ст. Самодіяльні краєзнавчі організації: «Просвіта», «Рідна школа», «Союз українок», «Кружок любителів Львова». Утворення та діяльність Всеукраїнської спілки краєзнавців. Основні завдання національного краєзнавства на сучасному етапі розвитку. Видатні мандрівники-краєзнавці.

Історична періодизація туристичного краєзнавства: стислий огляд.

Тема 3. Джерела краєзнавчих досліджень

Джерела туристичного краєзнавства. Функції краєзнавчої діяльності. Форми дослідження краю Основні методи та етапи дослідження краю.

Краєзнавча бібліографія, краєзнавча бібліотека, статистичні дані та джерела, архівні матеріали, друковані джерела як основні джерела туристичного краєзнавства.

Етнічні особливості народного мистецтва, усної народної творчості, спостереження за об'єктами та природними процесами в різних регіонах України.

Пам'ятки матеріальної культури. Пам'ятки історії та культури, пов'язані з історичними подіями в житті краю, розвитком суспільства і держави, а також твори матеріальної і духовної діяльності, які мають історичну, наукову, художню та іншу культурну цінність.

Краєзнавство та екскурсійна справа. Використання краєзнавчих матеріалів в екскурсії. Використання краєзнавчих експозицій в екскурсії.

Тема 4. Туристична картографія як основний методологічний засіб туристичного краєзнавства

Зародження і розвиток спеціальної туристичної картографії. Сучасний стан туристичної картографії в Україні. Туристична карта: мета створення, вимоги, що ставляться до туристичної карти. Поняття масштаб. Класифікація туристичних карт. Зміст легенди туристичної карти. Спеціальні умовні позначення та їх використання на туристичній карті. Визначення азимута за краєзнавчими картами. Знакування туристичних маршрутів на місцевості.

Тема 5. Туристичне районування України

Поняття «районування». Основні таксономічні одиниці. Основні принципи та критерії районування.

Українські історичні землі: історико-географічні області та етнографічні райони України. Етнографічне районування території України. Історико-етнографічне районування території України. Загальна характеристика основних етнографічних районів України. Народні промисли, українська кухня, національне вбрання, старовинні обряди основних етнографічних районів України.

Адміністративне районування України. області та обласні центри України. Загальна характеристика адміністративних областей України та автономної республіки Крим.

Рекреаційне районування території України. Основні принципи та критерії рекреаційного районування території України. Туристсько-рекреаційне районування України. Основні схеми рекреаційно-туристського районування України. Принципи і критерії рейтингового районування України. Загальна характеристика туристсько-рекреаційних районів України.

Розділ II. Загальна характеристика туристично-краєзнавчих ресурсів України

Тема 6. Природно-рекреаційні ресурси регіонів України

Поняття «природні рекреаційно-туристські ресурси» (РТР). Наукова сутність та суспільне значення рекреації у природному середовищі. Структура природно-рекреаційних ресурсів. Функції рекреаційного природокористування.

Об'єкти туристичного інтересу. Категорії туристичних мотивів: природні та кліматичні мотиви, культурно-екологічні мотиви, рекреаційно-психологічні мотиви, економічні мотиви.

Природні рекреаційно-туристські ресурси України. Забезпеченість рекреаційно-туристськими ресурсами регіонів України. Характеристика ресурсно-рекреаційних районів. Ресурсно-рекреаційна домінанта регіонів України.

Поняття «природно-антропогенні рекреаційно-туристські ресурси» (РТР). Структура природно-антропогенних РТР. Характеристика їх складових.

Історія заповідної справи в Україні та поняття про державний природно-заповідний фонд. Етапи розвитку концепцій охорони навколишнього середовища: етап утилітарної охорони; етап поресурсної охорони; етап територіальної охорони природи; етап екологічної охорони біосфери. Класифікація об'єктів природно-заповідного фонду України.

Структура типів територій і об'єктів, включених у природно-заповідний фонд (ПЗФ) України. Підсистеми державного природно-заповідного фонду: природоохоронна та науково-дослідна (біосферні заповідники, заповідники і пам'ятки природи); природоохоронна та рекреаційна (національні парки і пам'ятки садово-паркового мистецтва); природоохоронна та ресурсновідновна (заказники природи); науково-дослідна та природоохоронна (ботанічні сади, дендрологічні та зоологічні парки).

Поширення природно-антропогенних РТР в регіонах України. Біосферні заповідники України. Природні заповідники України. Національні природні парки та їх мережа в Україні.

Тема 7. Історико-культурні ресурси регіонів України

Структура історико-культурних туристичних ресурсів. Фортеці, замки та культові споруди як історико-культурні ресурси. Класифікація оборонних споруд: давньоруські укріплені городи; міста-фортеці; замки; оборонні монастирі; церкви, костели, синагоги; військові укріплення; сторожові вежі; оборонні дзвіниці. Характеристика видатних пам'яток фортифікаційного зодчества України.

Використання замків і фортець у туризмі. Замки Львівщини: Олеський, Підгорецький, Золочівський, Поморянський, Свіржський та Старосільський. Мукачівський замок «Паланок», Ужгородський замок. Хотинська фортеця, Кам'янець-Подільська фортеця, Чуфут-Кале.

Біосоціальні туристичні ресурси: визначення та значення. Подієві ресурси. Класифікація подієвих туристичних ресурсів.

Індустріальна спадщина як складова історико-культурних ресурсів. Структура ресурсів індустріальної спадщини. Характеристика їх складових. Поширення ресурсів індустріальної спадщини в регіонах України.

Сутність, складові, поняття «суперточка-тур». Об'єкти рангу «суперточка-тур» у регіонах України.

Сім природних чудес України.

Об'єкти Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в Україні. Характеристика об'єктів, внесених до Списку ЮНЕСКО. Претенденти до Списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в Україні.

Історико-культурні ресурси регіонів України. Пам'ятки архітектури. Визначні гомогенні об'єкти України.

Законодавство України про охорону культурної спадщини. Чинна в Україні державна класифікація об'єктів національної історико-культурної спадщини.

Наслідки російсько-української війни на історико-культурну спадщину України.

Тема 8. Музеї як об'єкти краєзнавчо-туристичної діяльності

Музеї – державні та громадські установи, що займаються краєзнавчо-освітньою діяльністю. Особливості та специфічні риси музеїв. Роль музеїв у розвитку суспільства. Розвиток музейної справи на теренах сучасної України. Класифікація музеїв. Основні профілі музеїв України.

Визначні музеї України. Ареали найбільшого скупчення музеїв національного значення.

Тема 9. Соціально-економічні (інфраструктурні) ресурси регіонів України

Поняття «інфраструктура», «туристична інфраструктура». Основні компоненти туристичної інфраструктури.

Розвиток туристичної інфраструктури в регіонах України. Рівень розвитку транспортної мережі та зв'язку. Характеристика підприємств готельного та ресторанного господарства в різних регіонах України, їх етнічні особливості.

Центри туристичної атракції. Центри туристичної дестинації України. Видовий туризм регіонів України.

Перспективи розвитку туристичної інфраструктури України.

Розділ III. Регіональне туристичне краєзнавство

Тема 10. Туристичні ресурси Київщини

Київ – столиця держави. Функції міста. Туристична індустрія Києва. Природні пам'ятки столиці. Парки. Річка Дніпро у Києві. Історико-культурна спадщина Києва як основа розвитку пізнавального туризму. Ресурсний потенціал паломницького туризму в Києві. Можливості розвитку ділового туризму. Розвиток інфраструктури туризму в м. Києві. Можливості розвитку ділового туризму.

Київська область (загальна характеристика). Особливості географічного положення. Природні умови і ресурси. Природно-заповідний фонд: Історико-культурні пам'ятки області (Біла Церква, Васильків, Переяслав-Хмельницький тощо). Популярні маршрути спортивних походів і походів вихідного дня.

Проблеми і перспективи розвитку туристичної діяльності в Київській області.

Тема 11. Туристичні ресурси Полісся (Житомирська, Чернігівська області).

Природно-рекреаційні ресурси Полісся (Житомирської, Чернігівської області).

Туристична інфраструктура регіону. Історико-культурні ресурси та екскурсійні об'єкти.

Тема 12. Туристичні ресурси Волині (Волинська, Рівненська області)

Природно-рекреаційні ресурси і туристична інфраструктура Волинської й Рівненської областей. Історико-культурний потенціал і екскурсійні об'єкти Волині.

Тема 13. Туристичні ресурси Західної України (Галиччина, Буковина, Закарпаття)

Природно-рекреаційні ресурси Галичини. Туристична інфраструктура та екскурсійні об'єкти Івано-Франківської та Львівської областей

Природно-рекреаційні ресурси Чернівецької області. Історико-культурні ресурси Буковини. Екскурсійні об'єкти Чернівецької області. Туристична інфраструктура Чернівецької області.

Природно-рекреаційні ресурси Закарпаття. Туристична інфраструктура Закарпатської області. Історико-культурні ресурси та екскурсійні об'єкти Закарпаття.

Тема 14. Туристичні ресурси Середньої Наддніпрянщини (Полтавська, Черкаська області)

Природно-рекреаційні ресурси і туристична інфраструктура Полтавської області. Історико-культурний потенціал Полтавщини. Екскурсійні об'єкти краю.

Природно-рекреаційні ресурси і туристична інфраструктура Черкаської області. Історико-культурні ресурси Черкащини. Екскурсійні об'єкти краю.

Тема 15. Туристичні ресурси Слобожанщини (Сумська, Харківська області)

Природно-рекреаційні ресурси і туристична інфраструктура Сумської та Харківської областей. Історико-культурний потенціал Слобожанщини. Екскурсійні об'єкти краю.

Тема 16. Туристичні ресурси Причорномор'я (Миколаївська, Херсонська, Одеська області)

Природно-рекреаційні ресурси Миколаївської, Херсонської, Одеської областей.

Туристична інфраструктура регіону. Історико-культурний потенціал, екскурсійні об'єкти Причорномор'я.

Тема 17. Туристичні ресурси Степової України (Донбас, Придніпров'я)

Природно-рекреаційні ресурси Степової України (Дніпровської, Запорізької, Кіровоградської, Луганської, Донецької областей).

Туристична інфраструктура регіону. Історико-культурний потенціал, екскурсійні об'єкти Степової України.

Тема 18. Туристичні ресурси Криму

Природно-рекреаційні ресурси Криму. Туристична інфраструктура Криму. Екскурсійні об'єкти Південного берега Криму. Туристичні об'єкти Західного, Східного і Південного Криму.

Тема 19. Туристичні ресурси Поділля (Вінницька, Хмельницька, Тернопільська області)

Природно-рекреаційні ресурси і туристична інфраструктура Вінницької, Хмельницької, Тернопільської областей. Історико-культурний потенціал і екскурсійні об'єкти Поділля.

Тема 20. Туристичні ресурси міста Вінниця

Природно-рекреаційні та інфраструктурні ресурси міста Вінниці. Історико-культурна спадщина міста Вінниці. Історико-архітектурна спадщина міста.

Індустрія дозвілля і розваг міста. Заклади гостинності міста.

Тема 21. Види туризму на території України

Характеристика видів туризму. Новітні види туризму. Географія відпочинку і розваг в Україні. Сільський, аграрний туризм. Екотуризм. Екстремальний туризм. Культурний та науковий туризм. Промисловий туризм.

Сутність лікувально-оздоровчого та ділового туризму в Україні. Розвиток релігійного та паломницького туризму в Україні.

Структура освітнього компоненту

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
1	2	3
<p>Аналізувати теоретичні та методологічні засади туристичного краєзнавства як науки.</p> <p>Розуміти термінологічний апарат туристичного краєзнавства.</p> <p>Визначати специфіку туристичного краєзнавства як наукової дисципліни</p>	<p>Розділ I. Теоретико-методологічні засади туристичного краєзнавства Тема № 1. Туристичне краєзнавство як наука: об'єкт, предмет, основні завдання</p> <p>Лекція № 1. План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні терміни та поняття туристичного краєзнавства. 2. Об'єкт, предмет і завдання туристичного краєзнавства. 3. Система географічних наук в туризмі. Місце туристичного краєзнавства у системі національного краєзнавства. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 2, 4, 5. Додаткові: 16, 18. Інтернет-ресурси: 24, 26, 27.</p>	2
<p>Визначати специфіку туристичного краєзнавства як наукової дисципліни</p>	<p>Самостійна робота здобувачів. Поглиблене вивчення окремих питань теми лекції на основі опрацювання спеціалізованої літератури та пошуку інформації у середовищі Internet. Окремі завдання виконуються індивідуально. Інші колективно – в рамках сформованої підгрупи.</p> <p><i>Підготовка до практичного заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Написати та підготувати для презентації власну туристську біографію по Україні за відповідними критеріями. 2. Представити у вигляді таблиці місце туристичного краєзнавства в системі туристичних дисциплін. 	3
<p>Визначати специфіку туристичного краєзнавства як наукової дисципліни</p>	<p>Практичне заняття № 1 <i>Питання до заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні основи туристичного краєзнавства. 2. Історичне краєзнавство, природниче краєзнавство, економічне краєзнавство. 3. Функції і методи дослідження туристичного краєзнавства. 4. Сучасні наукові концепції туристичного краєзнавства. <p><i>Завдання до заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Доповісти власну туристську біографію (у вигляді презентації). 2. Дати визначення поняттям: національне краєзнавство, туристичне краєзнавство, періодизація. 3. Опрацювати методiku пошуку краєзнавчої інформації в середовищі Internet за допомогою пошукових систем, тематичних каталогів, туристичних порталів. 	2

<p>Розуміти родовід українського краєзнавства.</p> <p>Характеризувати основні завдання національного краєзнавства на сучасному етапі</p>	<p>Тема № 2. Історія становлення й розвитку краєзнавства в Україні Лекція № 2. План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія розвитку краєзнавства як наукової дисципліни. 2. Всеукраїнська спілка краєзнавців. 3. Історична періодизація туристичного краєзнавства. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 2, 4, 5. Додаткові: 16, 18. Інтернет-ресурси: 24, 26, 27.</p>	2
<p>Аналізувати історичну періодизацію туристичного краєзнавства</p>	<p>Самостійна робота здобувачів. Поглиблене вивчення окремих питань теми лекції на основі опрацювання спеціалізованої літератури та пошуку інформації у середовищі Internet. <i>Підготувати презентації на теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фундатори національного краєзнавства та етапи його становлення. 2. Особливості розвитку краєзнавства в Галичині. 3. Академік Степан Рудницький – фундатор української географії. 4. Розвиток краєзнавства в Українській РСР в 1920–1940-х та повосенних роках ХХ ст. 	3
	<p>Практичне заняття № 2 <i>Питання до заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Періодизація історії національного краєзнавства (за М. Кострицею та М. Піскуном). 2. Історія розвитку краєзнавства від перших краєзнавчих відомостей стародавніх людей до систематичних краєзнавчих пошуків у добу розквіту Київської Русі. 3. Історія краєзнавства починаючи від XIII ст. до кінця XVIII століття. 4. Становлення туристичного краєзнавства у XIX столітті. 5. Історія розвитку краєзнавства в Україні. <p><i>Завдання до заняття:</i> Скласти хронологічну таблицю основних засад фундаторів</p>	2
<p>Пояснювати основні види джерел краєзнавчих досліджень</p> <p>Характеризувати специфіку краєзнавчих досліджень;</p>	<p>Тема № 3. Джерела краєзнавчих досліджень Лекція №3. План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні види джерел краєзнавчих досліджень. 2. Народне мистецтво та усна народна творчість як джерело краєзнавчих досліджень. 3. Краєзнавство та екскурсійна справа. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 2, 4, 5. Додаткові: 16, 18. Інтернет-ресурси: 22, 24, 26, 27.</p>	2

<p>Вміти застосовувати на практиці набуті знання з питань ефективного функціонування краєзнавчих закладів</p>	<p>Самостійна робота здобувачів. Поглиблене вивчення окремих питань теми лекції на основі опрацювання спеціалізованої літератури, картографічних матеріалів та пошуку інформації у середовищі Internet. Окремі завдання виконуються індивідуально. <i>Підготувати презентації на теми:</i> 1. Місце туристичного краєзнавства в системі географічних наук. 2. Використання легенд в туризмі <i>Підготовка до практичного заняття:</i> Скласти дайджест туристсько-краєзнавчої літератури.</p>	3
	<p>Практичне заняття № 3 <i>Питання до заняття:</i> 1. Функції і методи краєзнавчої діяльності. 2. Краєзнавчі бібліотеки 3. Пам'ятки матеріальної культури. 4. Етнічні особливості народного мистецтва. 5. Використання краєзнавчих експозицій в екскурсії. <i>Завдання до заняття:</i> 1. Дати визначення поняттям: матеріальна культура, краєзнавчі бібліотеки, народна творчість. 2. Накреслити схему міжпредметних зв'язків туристичного краєзнавства із іншими дисциплінами. 3. Скласти таблицю основних джерел туристичного краєзнавства.</p>	2
<p>Пояснювати особливості картографічних джерел</p> <p>Характеризувати знакування туристичних маршрутів на місцевості</p>	<p>Тема № 4. Туристична картографія як основний методологічний засіб туристичного краєзнавства Лекція № 4. План лекції 1. Зародження і розвиток спеціальної туристичної картографії. 2. Туристична карта: поняття, класифікація. Масштаб карти. 3. Визначення азимута за краєзнавчими картами. 4. Знакування туристичних маршрутів на місцевості Рекомендовані джерела: Основні: 2, 4, 5. Додаткові: 16, 18. Інтернет-ресурси: 22, 24, 26.</p>	2
<p>Вміти працювати с картографічним матеріалом.</p> <p>Визначати азимут за краєзнавчими картами.</p>	<p>Самостійна робота здобувачів. Поглиблене вивчення окремих питань теми лекції на основі опрацювання спеціалізованої літератури, картографічних матеріалів та пошуку інформації у середовищі Internet. Окремі завдання виконуються індивідуально. <i>Підготувати презентації на теми:</i> 1. Роль туристичної картографії в краєзнавстві. 2. Сучасний стан туристичної картографії в Україні. <i>Підготовка до практичного заняття:</i> Скласти схему класифікації туристичних карт.</p>	3

	<p>Практичне заняття № 4</p> <p><i>Питання до заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зародження і розвиток туристичної картографії в Україні. 2. Класифікація туристичних карт 3. Зміст легенди туристичної карти 4. Позначення туристичних маршрутів на картах і місцевості. <p><i>Завдання до заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Скласти таблицю умовних знаків, що трапляються на туристичних картах, планах і картосхемах. 2. Опрацювати термінологічний апарат з теми, скласти глосарій 	2
<p>Пояснювати основні схеми рекреаційно-туристського районування території України</p> <p>Аналізувати особливості районування території за різними ознаками.</p>	<p>Тема № 5. Туристичне районування України</p> <p>Лекція № 5.</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття районування та основних таксономічних одиниць районування. 2. Історико-етнографічне районування України. 3. Адміністративне районування України. 4. Туристсько-рекреаційне районування України. <p>Рекомендовані джерела:</p> <p>Основні: 1, 2, 4, 5. Додаткові: 16, 18. Інтернет-ресурси: 22, 24, 27.</p>	2
<p>Вміти читати карти районування України.</p> <p>Застосовувати на практиці знання з історико-етнографічної минувщини країни</p>	<p>Самостійна робота здобувачів.</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття. На основі опрацювання спеціалізованої літератури, картографічних матеріалів та пошуку інформації у середовищі Internet провести аналіз розвитку туризму в різних районах України</p> <p><i>Підготувати презентації на теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія рекреаційного районування України. 2. Історія виникнення старовинної обрядовості. 3. Географія народних промислів. 4. Формування території України. 5. Етнографічний туризм в Україні. <p><i>Підготовка до практичного заняття:</i></p> <p>На контурну карту нанести історико-географічні землі України.</p>	3
	<p>Практичне заняття № 5</p> <p><i>Питання до заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика історико-етнографічних районів України. 2. Українська минувщина: народні промисли, українська кухня, старовинна обрядовість 3. Характеристика етнографічних районів України. 4. Характеристика туристсько-рекреаційних районів України. 5. Рейтингове районування України. <p><i>Завдання до заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На контурну карту нанести туристсько-рекреаційне районування України (за О.О.Бейдиком). 	2

	<p>2. На контурну карту нанести рейтингове ресурсно-рекреаційне районування України та проаналізувати його (за О.О. Бейдиком).</p> <p>3. На контурну карту нанести історико-етнографічні землі України</p>	
<p>Розуміти сутність та склад природно-рекреаційних ресурсів, в т.ч. в регіонах України</p> <p>Давати комплексну географічну характеристику природним туристичним ресурсам.</p> <p>Застосовувати на практиці знання з питань розвитку природно-рекреаційної бази України</p>	<p>Розділ II. Загальна характеристика туристично-краєзнавчих ресурсів України</p> <p>Тема № 6. Природно-рекреаційні ресурси регіонів України</p> <p>Лекція № 6.</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура та основні поняття природно-рекреаційних туристських ресурсів. 2. Природні рекреаційно-туристські ресурси України. 3. Структура та основні поняття природно-антропогенних рекреаційно-туристських ресурсів. 4. Об'єкти природно-заповідного фонду України як основні елементи природно-антропогенних рекреаційно-туристських ресурсів. 5. Рекреаційне природокористування та рекреаційне навантаження території. <p>Рекомендовані джерела:</p> <p>Основні: 2, 3, 4, 6.</p> <p>Додаткові: 9, 10, 16, 18.</p> <p>Інтернет-ресурси: 23, 24, 32.</p>	2
	<p>Самостійна робота здобувачів.</p> <p>Поглиблене вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовку до практичного заняття. На основі опрацювання спеціалізованої літератури, картографічних матеріалів та пошуку інформації у середовищі Internet дати характеристику об'єктам ПЗФ у регіонах України.</p> <p><i>Підготувати презентації на теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кліматичні і водні туристично-краєзнавчі ресурси регіонів України. 2. Орографічні туристично-краєзнавчі ресурси регіонів України. 3. Лісові туристично-краєзнавчі ресурси регіонів України. 4. Приморсько-пляжні туристично-краєзнавчі ресурси регіонів України. 5. Етапи розвитку концепцій охорони навколишнього середовища. 6. Історія заповідної справи в Україні у XIX та XX ст. 7. Наукова сутність рекреації у природному середовищі. <p><i>Індивідуальні і творчі завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нанести на контурну карту України природні рекреаційно-туристські ресурси регіонів України (водні, орографічні, лісові, приморсько-пляжні, спелеоресурси). 2. Нанести на контурну карту України основні об'єкти природно-заповідного фонду (ПЗФ) (по регіонам). 3. Нанести на контурну карту України та проаналізувати території за ступенем забруднення природного середовища. 	3

	<p>Практичне заняття № 6 <i>Питання до заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Природні рекреаційно-туристські ресурси України. 2. Характеристика ресурсно-рекреаційної доміанти регіонів України. 3. Об'єкти природно-заповідного фонду України державного значення. 4. Об'єкти природно-заповідного фонду України місцевого значення. 5. Об'єкти туристичного інтересу. 6. Мінеральні лікувальні води та грязі України. <p><i>Завдання до заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дати письмово визначення поняттям: рекреаційно-туристичні ресурси, природокористування, охорона навколишнього середовища, природно-заповідний фонд, рекреаційне навантаження. 2. Скласти структурно-типологічну схему державного природно-заповідного фонду (ПЗФ) (природоохоронна та науково-дослідна (<i>біосферні заповідники, заповідники і пам'ятки природи</i>); природоохоронна та рекреаційна (<i>національні парки і пам'ятки садово-паркового мистецтва</i>); природоохоронна та ресурсновідновна (<i>заказники природи</i>); науково-дослідна та природоохоронна (<i>ботанічні сади, дендрологічні та зоологічні парки</i>)). 3. Скласти словник об'єктів ПЗФ. 4. Нанести на контурну карту Вінницької області основні об'єкти природно-заповідного фонду (ПЗФ) 	2
<p>Характеризувати сутність та особливості історико-культурної спадщини України</p> <p>Пояснювати класифікації історико-культурних ресурсів України та їх характеристики</p>	<p>Тема № 7. Історико-культурні ресурси регіонів України Лекція № 7. План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура історико-культурних туристичних ресурсів. 2. Ідустріальна спадщина – складова історико-культурних ресурсів. 3. Пам'ятки архітектури, основні гомогенні об'єкти як історико-культурні ресурси. 4. Характеристика об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в Україні. 5. Наслідки російсько-української війни на історико-культурну спадщину України. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 2-6. Додаткові: 9, 12, 16, 18, 20. Інтернет-ресурси: 24, 27, 29.</p> <p>Самостійна робота здобувачів. Поглиблене вивчення окремих питань теми лекції, підготовку до практичного заняття. На основі опрацювання спеціалізованої літератури, картографічних матеріалів та пошуку інформації у середовищі</p>	2
		3

	<p>Internet необхідно виконати індивідуальне завдання. <i>Індивідуальні і творчі завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нанести на контурну карту України та проаналізувати наявний історико-культурний потенціал регіонів України (одного за вибором); 2. Нанести на контурну карту та проаналізувати гомогенні об'єкти, об'єкти рангу «суперточка тур», об'єкти, внесені та об'єкти-претенденти до Списку ЮНЕСКО, об'єкти індустріальної спадщини тощо. 3. Нанести на контурну карту Вінницької області об'єкти 7 природних чудес Вінницької області. <p><i>Підготувати презентації на теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сакральні ресурси України. 2. Белігеративні ресурси України. 3. Фортифікаційні споруди України. 4. Претенденти до Списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в Україні. 	
	<p>Практичне заняття № 7 <i>Питання до заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація історико-культурних туристичних ресурсів. 2. Гомогенні об'єкти України. 3. Біосоціальні туристичні ресурси. Подієві ресурси. 4. Об'єкти рангу «суперточка-тур» в Україні. 5. Індустріальна спадщина України. 6. Історико-культурні ресурси регіонів України. 7. Сім природних чудес України. Сім природних чудес Вінницької області. <p><i>Завдання до заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дати письмово визначення понять: історико-культурні ресурси, белігеративні ресурси, фортифікаційні об'єкти, курорти, культурна спадщина. 2. Скласти схему класифікації фортифікаційних (оборонних) споруд. 3. Скласти таблицю класифікації та функцій музеїв. 4. Скласти таблицю класифікації та функцій курортів. 5. Нанести на контурні карту України: замки Львівщини: Олеський, Підгорецький, Золочівський, Поморянський, Свіржський та Старосільський. Мукачівський замок «Паланок», Ужгородський замок. Хотинська фортеця, Кам'янець-Подільська фортеця, Чуфут-Кале. 6. Нанести на контурну карту України об'єкти: а) біосоціальних ресурсів; б) туристичних ресурсів; в) подієвих ресурсів; г) 7 природних чудес України 	2
<p>Характеризувати класифікацію та риси музеїв як центрів туристичної</p>	<p>Тема № 8. Музеї як об'єкти краєзнавчо-туристичної діяльності Лекція № 8. План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості та специфічні риси музеїв. 2. Класифікація музеїв України. 3. Визначні музеї України 	2

<p>дестинації</p> <p>Розрізняти типи і профілі музеїв України</p> <p>Характеризувати визначні музеї країни</p>	<p>Рекомендовані джерела: Основні: 3, 4, 6. Додаткові: 8, 9, 11, 18. Інтернет-ресурси: 24, 25, 27.</p> <p>Самостійна робота здобувачів. Поглиблене вивчення окремих питань теми лекції на основі опрацювання спеціалізованої літератури, картографічних матеріалів та пошуку інформації у середовищі Internet. Окремі завдання виконуються індивідуально. <i>Підготувати презентації на теми:</i> 1. Краєзнавчі музеї Вінниччини. 2. Історія розвитку Краєзнавчого музею м. Вінниці. 3. Краєзнавчі музеї ... області України (область обирається викладачем) 4. Визначні музеї України 5. Форми комерційної роботи музейних установ</p> <p>Практичне заняття № 8 <i>Питання до заняття:</i> 1. Роль музеїв у розвитку суспільства 2. Ареали найбільшого скупчення музеїв. 3. Історія виникнення краєзнавчих музеїв. 4. Краєзнавчі музеї України, їх роль та функція 5. Художні музеї України. 6. Інноваційні форми роботи музейної діяльності <i>Завдання до заняття:</i> На контурній карті України позначити міста з найбільш відомими музеями</p>	<p></p> <p>3</p> <p>2</p>
<p>Розуміти особливості розвитку та функціонування інфраструктурних ресурсів в Україні</p> <p>Аналізувати динаміку та склад інфраструктурних ресурсів в Україні</p>	<p>Тема № 9. Соціально-економічні (інфраструктурні) ресурси регіонів України Лекція № 9. План лекції 1. Поняття інфраструктури, в т.ч. туристичної інфраструктури. 2. Основні компоненти туристичної інфраструктури. 3. Розвиток туристичної інфраструктури в регіонах України. Рекомендовані джерела: Основні: 3, 4, 6. Додаткові: 9, 12, 16, 18. Інтернет-ресурси: 22, 27-29.</p> <p>Самостійна робота здобувачів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття. На основі опрацювання спеціалізованої літератури, картографічних матеріалів та пошуку інформації у середовищі Internet необхідно виконати індивідуальне завдання. <i>Підготовка до практичного заняття:</i> 1. Позначити на контурній карті найбільші готелі України 2. Підготувати <i>презентацію</i> рівня розвитку туристичної інфраструктури в регіонах України (одного за вибором).</p>	<p>2</p> <p>3</p>

	<p><i>Підготувати презентації на теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія розвитку транспорту в Україні. 2. Наслідки епідемії COVID-19 на туристичну інфраструктуру України. 3. Наслідки російсько-української війни на туристичну інфраструктуру України. 4. Перспективи розвитку туризму в Україні. 5. Відомі готельні ланцюги світу. 	
	<p>Практичне заняття № 9</p> <p><i>Питання до заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика основних компонентів туристичної інфраструктури. 2. Рівень розвитку транспортної мережі в регіонах України як складової інфраструктурних ресурсів. 3. Характеристика підприємств готельного типу в регіонах України. 4. Характеристика підприємств ресторанного типу в регіонах України. 5. Центри туристичної атракції в регіонах України. 6. Шляхи покращення розвитку туристичної інфраструктури в Україні. <p><i>Завдання до заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дати письмово визначення понять: інфраструктура, туристична інфраструктура, транспорт, зв'язок, заклади гостинності, заклади харчування, атракція, дестинація. 2. Нанести на контурну карту України міста, де розташовані готелі 5* рангу та підписати їх назви. 3. Нанести на контурну карту Вінницької області різні види закладів харчування. 4. Нанести на контурну карту України основні транспортні магістралі, транспортні вузли, найбільші морські та річкові порти, аеропорти. 	2
<p>Аналізувати особливості туристичних ресурсів Київщини</p> <p>Характеризувати природні ресурси; індустрію дозвілля і розваг, археологічні та архітектурні пам'ятки різних періодів Київської області та міста Київ</p>	<p>Розділ III. Регіональне туристичне краєзнавство</p> <p>Тема № 10. Туристичні ресурси Київщини</p> <p>Лекція № 10.</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Київ – столиця держави. Функції міста. 2. Розвиток інфраструктури туризму в м. Київ. 3. Київська область (загальна характеристика). Особливості ГП. Природні умови і ресурси. 4. Природно-заповідний фонд області. 5. Історико-культурні пам'ятки області (Біла Церква, Васильків, Переяслав-Хмельницький тощо). <p>Рекомендовані джерела:</p> <p>Основні: 1, 4, 5. Додаткові: 12, 19. Інтернет-ресурси: 22, 24, 30.</p>	2

	<p>Самостійна робота здобувачів. Поглиблене вивчення питань теми лекції на основі опрацювання спеціалізованої літератури та пошуку географічної інформації у середовищі Internet щодо атракцій міста Київ та Київської області. <i>Підготовка до практичного заняття:</i> Дати письмову характеристику природно-рекреаційного ресурсного потенціалу Києва. <i>Підготувати презентації на теми:</i> 1. Пам'ятки давньоруського періоду як екскурсійні об'єкти на території заповідника «Стародавній Київ». 2. Пам'ятки XIII –XVIII ст. як екскурсійні об'єкти. 3. Пам'ятки XIX ст. як екскурсійні об'єкти. 4. Пам'ятки XX ст. як екскурсійні об'єкти.</p>	3
	<p>Практичне заняття № 10 <i>Питання до заняття:</i> 1. Природні пам'ятки столиці. 2. Туристична індустрія Києва. Парки. Річка Дніпро у Києві. 3. Історико-культурна спадщина Києва як основа розвитку пізнавального туризму. 4. Діловий туризм в місті Київ. Туристична інфраструктура регіону. 5. Проблеми і перспективи розвитку туристичної діяльності в Київській області. <i>Завдання до заняття:</i> 1. Скласти письмову характеристику особливостей київської фортифікаційної архітектури на основі літературних джерел. 2. Розробити картографічну модель «Центри та регіони туризму Київщини». 3. Підготувати матеріали для опрацювання рекреаційно-туристичних ресурсів Київської області та міста Київ за таблицею Шульте (25 пронумерованих малюнків з атракціями розміром 5x5 см. Окремо готується короткий опис цих об'єктів, пронумерований відповідно до малюнків).</p>	2
<p>Аналізувати туристично-краєзнавчі ресурси Житомирщини та Чернігівщини</p> <p>Характеризувати історико-культурний потенціал Полісся</p> <p>Знаходити атракції регіону на карті</p>	<p>Тема № 11. Туристичні ресурси Полісся (Житомирська, Чернігівська області) Лекція № 11. План лекції 1. Природно-рекреаційні ресурси і туристична інфраструктура Житомирської та Чернігівської областей. 2. Історико-культурний потенціал Чернігівщини. Екскурсійні об'єкти краю. 3. Історико-культурні ресурси Житомирщини. Рекомендовані джерела: Основні: 1, 4, 5. Додаткові: 9, 18. Інтернет-ресурси: 22, 24, 27.</p>	2

України	<p>Самостійна робота здобувачів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, робота з картографічним матеріалом, аналіз джерел інформації з туристських ресурсів Полісся. <i>Підготовка до практичного заняття:</i> 1. Опрацювати картографічний матеріал з теми. 2. Підготувати матеріал для проведення характеристики атракцій Полісся.</p>	3
	<p>Практичне заняття № 11 <i>Питання до заняття:</i> Туристична інфраструктура регіону. <i>Завдання до заняття:</i> 1. Розробити картографічну модель «Центри та регіони туризму Полісся». 2. Підготувати матеріали для опрацювання рекреаційно-туристичних ресурсів Житомирської та Чернігівської областей за таблицею Шульте (25 пронумерованих малюнків з атракціями цих областей розміром 5x5 см. Окремо готується короткий опис цих об'єктів, пронумерований відповідно до малюнків).</p>	2
<p>Аналізувати туристично-краєзнавчі ресурси Волинської та Рівненської областей</p> <p>Характеризувати історико-культурний потенціал Волині.</p> <p>Знаходити атракції регіону на карті України</p>	<p>Тема № 12. Туристичні ресурси Волині (Волинська, Рівненська області) Лекція №12 План лекції 1. Природно-рекреаційні ресурси і туристична інфраструктура Волинської області. 2. Природно-рекреаційні ресурси і туристична інфраструктура Рівненської області. 3. Історико-культурний потенціал і екскурсійні об'єкти Волині. Рекомендовані джерела: Основні: 1, 4, 5. Додаткові: 9, 18. Інтернет-ресурси: 22, 24, 27.</p>	2
	<p>Самостійна робота здобувачів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, робота з картографічним матеріалом, аналіз джерел інформації з туристських ресурсів Волині. <i>Підготовка до практичного заняття:</i> 1. Опрацювати картографічний матеріал з теми. 2. Підготувати матеріал для проведення характеристики атракцій Волині.</p>	3
	<p>Практичне заняття № 12 <i>Питання до заняття:</i> Туристична інфраструктура регіону. <i>Завдання до заняття:</i> 1. Розробити картографічну модель «Центри та регіони туризму Волині».</p>	2

	2. Підготувати матеріали для опрацювання рекреаційно-туристичних ресурсів Волинської і Рівненської областей за таблицею Шульте (25 пронумерованих малюнків з атракціями цих областей розміром 5x5 см. Окремо готується короткий опис цих об'єктів, пронумерований відповідно до малюнків).	
<p>Аналізувати туристично-краєзнавчі ресурси Галичини, Буковини та Закарпаття</p> <p>Характеризувати історико-культурний потенціал Західної України</p> <p>Знаходити атракції Галичини, Буковини та Закарпаття на карті України</p>	<p>Тема № 13. Туристичні ресурси Західної України (Галичина, Буковина, Закарпаття)</p> <p>Лекція №13</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Природно-рекреаційні ресурси і курорти Галичини (Івано-Франківської, Львівської областей). 2. Природно-рекреаційні ресурси і курорти Буковини (Чернівецької області). 3. Природно-рекреаційні ресурси і курорти Закарпаття (Закарпатської області). 4. Туристична інфраструктура Галичини, Буковини, Закарпаття. 5. Екскурсійні об'єкти Західної України. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 4, 5. Додаткові: 9, 18. Інтернет-ресурси: 22, 24, 27, 33.</p>	2
	<p>Самостійна робота здобувачів.</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції, робота з картографічним матеріалом, аналіз джерел інформації з туристських ресурсів Галичини, Буковини та Закарпаття.</p> <p><i>Підготовка до практичного заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати картографічний матеріал з теми. 2. Підготувати матеріал для проведення характеристики атракцій Західної України. 	3
	<p>Практичне заняття № 13</p> <p><i>Питання до заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Туристична інфраструктура регіону. 2. Історія становлення туризму на Західній Україні. <p><i>Завдання до заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розробити картографічну модель «Центри та регіони туризму Галичини, Буковини та Закарпаття». 2. Підготувати матеріали для опрацювання рекреаційно-туристичних ресурсів Івано-Франківської, Львівської, Закарпатської, Чернівецької областей за таблицею Шульте (25 пронумерованих малюнків з атракціями цих областей розміром 5x5 см. Окремо готується короткий опис цих об'єктів, пронумерований відповідно до малюнків). 	2
<p>Аналізувати туристично-краєзнавчі ресурси Середньої Наддніпрянщини</p>	<p>Тема № 14. Туристичні ресурси Середньої Наддніпрянщини (Полтавська, Черкаська області)</p> <p>Лекція №14.</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Природно-рекреаційні ресурси і туристична інфраструктура Полтавської області. 	2

<p>Характеризувати історико-культурний потенціал Полтавської і Черкаської областей</p> <p>Знаходити регіону атракції на карті України</p>	<p>2. Історико-культурний потенціал Полтавщини. Екскурсійні об'єкти краю.</p> <p>3. Природно-рекреаційні ресурси і туристична інфраструктура Черкаської області.</p> <p>4. Історико-культурні ресурси Черкащини. Екскурсійні об'єкти краю.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 4, 5. Додаткові: 9, 18. Інтернет-ресурси: 22, 24, 27.</p>	
	<p>Самостійна робота здобувачів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, робота з картографічним матеріалом, аналіз джерел інформації з туристських ресурсів Середньої Наддніпрянщини. <i>Підготовка до практичного заняття:</i> 1. Опрацювати картографічний матеріал з теми. 2. Підготувати матеріал для проведення характеристики атракцій Полтавської і Черкаської областей</p>	3
	<p>Практичне заняття № 14 <i>Питання до заняття:</i> 1. Туристична інфраструктура регіону. 2. Проблеми та перспективи розвитку туризму в регіоні. <i>Завдання до заняття:</i> 1. Розробити картографічну модель «Центри та регіони туризму Середньої Наддніпрянщини». 2. Підготувати матеріали для опрацювання рекреаційно-туристичних ресурсів Полтавської і Черкаської областей за таблицею Шульте (25 пронумерованих малюнків з атракціями цих областей розміром 5x5 см. Окремо готується короткий опис цих об'єктів, пронумерований відповідно до малюнків).</p>	2
<p>Аналізувати туристично-краєзнавчі ресурси Сумської і Харківської областей</p> <p>Характеризувати історико-культурний потенціал Слобожанщини</p>	<p>Тема № 15. Туристичні ресурси Слобожанщини (Сумська, Харківська області) Лекція № 15. План лекції 1. Природно-рекреаційні ресурси і курорти Сумської і Харківської областей. 2. Туристична інфраструктура Сумської і Харківської областей. 3. Екскурсійні об'єкти регіону.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 4, 5. Додаткові: 9, 18. Інтернет-ресурси: 22, 24, 27.</p>	2
<p>Знаходити атракції регіону на карті України</p>	<p>Самостійна робота здобувачів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, робота з картографічним матеріалом, аналіз джерел інформації з туристських ресурсів Слобожанщини.</p>	3

	<p><i>Підготовка до практичного заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Опрацювати картографічний матеріал з теми. Підготувати матеріал для проведення характеристики атракцій Сумської і Харківської областей. 	
	<p>Практичне заняття № 15.</p> <p><i>Питання до заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Проблеми сучасного розвитку туризму в регіоні у зв'язку з російсько-українською війною. Туристична інфраструктура регіону. Проблеми та перспективи розвитку туризму в регіоні. <p><i>Завдання до заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Розробити картографічну модель «Центри та регіони туризму Слобожанщини». Підготувати матеріали для опрацювання рекреаційно-туристичних ресурсів Сумської і Харківської областей за таблицею Шульте (25 пронумерованих малюнків з атракціями цих областей розміром 5x5 см. Окремо готується короткий опис цих об'єктів, пронумерований відповідно до малюнків). 	2
<p>Аналізувати туристично-краєзнавчі ресурси Миколаївської, Херсонської і Одеської областей</p> <p>Характеризувати історико-культурний потенціал Причорномор'я</p>	<p>Тема № 16. Туристичні ресурси Причорномор'я (Миколаївська, Херсонська, Одеська області)</p> <p>Лекція №16.</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> Природно-рекреаційні ресурси Причорномор'я (Миколаївської, Херсонської, Одеської областей). Туристична інфраструктура регіону. Історико-культурний потенціал, екскурсійні об'єкти регіону. <p>Рекомендовані джерела:</p> <p>Основні: 1, 4, 5. Додаткові: 9, 18. Інтернет-ресурси: 22, 24, 27.</p>	2
<p>Знаходити атракції регіону на карті України</p>	<p>Самостійна робота здобувачів.</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції, робота з картографічним матеріалом, аналіз джерел інформації з туристських ресурсів Причорномор'я.</p> <p><i>Підготовка до практичного заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Опрацювати картографічний матеріал з теми. Підготувати матеріал для проведення характеристики атракцій Миколаївської, Херсонської, Одеської областей. 	3
	<p>Практичне заняття № 16</p> <p><i>Питання до заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Проблеми сучасного розвитку туризму в регіоні у зв'язку з російсько-українською війною. Туристична інфраструктура регіону. Проблеми та перспективи розвитку туризму в регіоні. <p><i>Завдання до заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Розробити картографічну модель «Центри та регіони туризму Причорномор'я». 	2

	2. Підготувати матеріали для опрацювання рекреаційно-туристичних ресурсів Миколаївської, Херсонської, Одеської областей за таблицею Шульте (25 пронумерованих малюнків з атракціями цих областей розміром 5x5 см. Окремо готується короткий опис цих об'єктів, пронумерований відповідно до малюнків).	
Аналізувати туристично-краєзнавчі ресурси Донбасу і Придніпров'я Характеризувати історико-культурний потенціал Степової України Знаходити атракції регіону на карті України	Тема № 17. Туристичні ресурси Степової України (Донбас, Придніпров'я) Лекція № 17. План лекції 1. Природно-рекреаційні ресурси Донбасу (Луганської, Донецької областей). 2. Природно-рекреаційні ресурси Придніпров'я (Дніпропетровської, Запорізької, Кіровоградської областей). 3. Туристична інфраструктура регіону. Історико-культурний потенціал, екскурсійні об'єкти Степової України. Рекомендовані джерела: Основні: 1, 4, 5. Додаткові: 9, 18. Інтернет-ресурси: 22, 24, 27.	2
	Самостійна робота здобувачів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, робота з картографічним матеріалом, аналіз джерел інформації з туристських ресурсів Степової України. <i>Підготовка до практичного заняття:</i> 1. Опрацювати картографічний матеріал з теми. 2. Підготувати матеріал для проведення характеристики атракцій Дніпропетровської, Запорізької, Кіровоградської, Луганської, Донецької областей.	3
	Практичне заняття № 17 <i>Питання до заняття:</i> 1. Проблеми сучасного розвитку туризму в регіоні у зв'язку з окупацією східної частини України. 2. Туристична інфраструктура регіону. 3. Проблеми та перспективи розвитку туризму в регіоні. <i>Завдання до заняття:</i> 1. Розробити картографічну модель «Центри та регіони туризму Донбасу та Придніпров'я». 2. Підготувати матеріали для опрацювання рекреаційно-туристичних ресурсів Дніпропетровської, Запорізької, Кіровоградської, Луганської, Донецької областей за таблицею Шульте (25 пронумерованих малюнків з атракціями цих областей розміром 5x5 см. Окремо готується короткий опис цих об'єктів, пронумерований відповідно до малюнків).	2
Аналізувати туристично-краєзнавчі ресурси Криму	Тема 18. Туристичні ресурси Криму Лекція № 18. План лекції 1. Природно-рекреаційні ресурси Криму.	2

<p>Характеризувати історико-культурний потенціал Криму</p> <p>Знаходити атракції регіону на карті України</p>	<p>2. Туристична інфраструктура Криму. 3. Екскурсійні об'єкти Південного берега Криму. 4. Туристичні об'єкти Західного, Сх. і Південного Криму. Рекомендовані джерела: Основні: 1, 4, 5, 6. Додаткові: 9, 18. Інтернет-ресурси: 22, 24, 27.</p>	
	<p>Самостійна робота здобувачів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, робота з картографічним матеріалом, аналіз джерел інформації з туристських ресурсів Криму. <i>Підготовка до практичного заняття:</i> 1. Опрацювати картографічний матеріал з теми. 2. Підготувати матеріал для проведення характеристики атракцій Західного, Східного і Південного Криму.</p>	3
	<p>Практичне заняття № 18 <i>Питання до заняття:</i> 1. Проблеми сучасного розвитку туризму у зв'язку з окупацією Криму. 2. Туристична інфраструктура регіону. <i>Завдання до заняття:</i> 1. Розробити картографічну модель «Центри та регіони туризму Криму». 2. Підготувати матеріали для опрацювання рекреаційно-туристичних ресурсів Криму за таблицею Шульте (25 пронумерованих малюнків з атракціями цих областей розміром 5x5 см. Окремо готується короткий опис цих об'єктів, пронумерований відповідно до малюнків).</p>	2
<p>Аналізувати туристично-краєзнавчі ресурси Вінниччини, Хмельниччини і Тернопільщини</p> <p>Характеризувати історико-культурний потенціал Поділля</p> <p>Знаходити атракції регіону на карті України</p>	<p>Тема 19. Туристичні ресурси Поділля (Хмельницька, Тернопільська, Вінницька) Лекція № 19. План лекції 1. Природно-рекреаційні ресурси і туристична інфраструктура Хмельницької, Тернопільської областей. 2. Природно-рекреаційні ресурси Вінницької області. 3. Туристична інфраструктура Вінниччини. 4. Історико-культурний потенціал і екскурсійні об'єкти Поділля. Рекомендовані джерела: Основні: 1, 4, 5. Додаткові: 8, 9, 12, 14, 18, 21. Інтернет-ресурси: 22, 24, 27, 31.</p>	2
	<p>Самостійна робота здобувачів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, робота з картографічним матеріалом, аналіз джерел інформації з туристських ресурсів Поділля. <i>Підготовка до практичного заняття:</i> 1. Опрацювати картографічний матеріал з теми.</p>	3

	2. Підготувати матеріал для проведення характеристики атракцій регіону.	
	<p>Практичне заняття № 19 <i>Питання до заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблеми та перспективи сучасного розвитку туризму Вінниччини. 2. Туристична інфраструктура Поділля. <p><i>Завдання до заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розробити картографічну модель «Центри та регіони туризму Поділля». 2. Підготувати матеріали для опрацювання рекреаційно-туристичних ресурсів Вінницької, Хмельницької і Тернопільської областей за таблицею Шульте (25 пронумерованих малюнків з атракціями цих областей розміром 5x5 см. Окремо готується короткий опис цих об'єктів, пронумерований відповідно до малюнків). 	2
<p>Аналізувати туристично-краєзнавчі ресурси міста Вінниця</p> <p>Характеризувати історико-культурний, історико-архітектурний потенціал міста Вінниця</p>	<p>Тема 20. Туристичні ресурси міста Вінниця Лекція № 20. План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Природно-рекреаційні ресурси міста Вінниця. 2. Інфраструктурні ресурси міста. 3. Історико-культурна та історико-архітектурна спадщина міста. 4. Заклади гостинності, індустрія дозвілля і розваг міста. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 4, 5. Додаткові: 8, 11, 14, 15, 17. Інтернет-ресурси: 22, 24, 27.</p>	2
<p>Знаходити атракції Вінниці на плані міста</p>	<p>Самостійна робота здобувачів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, робота з картографічним матеріалом, аналіз джерел інформації з туристських ресурсів міста Вінниця. <i>Підготовка до практичного заняття:</i> Опрацювати картографічний матеріал з теми. <i>Творче завдання:</i> Розробити тематичний квест-тур по атракціям міста Вінниця.</p>	3
	<p>Практичне заняття № 20 <i>Питання до заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Природно-рекреаційні ресурси міста Вінниця. 2. Туристичні ресурси міста Вінниця. 3. Проблеми та перспективи сучасного розвитку туризму міста Вінниця. <p><i>Завдання до заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Скласти таблицю наявних туристичних ресурсів міста. 2. Розробити картографічну модель «Туристські ресурси міста Вінниця». 3. Аналіз основних показників розвитку туризму в регіоні. 4. Підготувати матеріали для опрацювання рекреаційно- 	2

	<p>туристичних ресурсів міста Вінниця за таблицею Шульте (25 пронумерованих малюнків з атракціями міста розміром 5x5 см. Окремо готується короткий опис цих об'єктів, пронумерований відповідно до малюнків).</p> <p><i>Підготувати презентації на теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Атракції міста Вінниця. 2. Готелі міста Вінниця. 	
<p>Характеризувати різні види туризму; географію поширення туризму (за видами) на території України</p> <p>Вміти читати картографічні матеріали</p> <p>Аналізувати поширення різних видів туризму в Україні</p>	<p>Тема 21. Види туризму на території України Лекція № 21. План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика видів туризму. Новітні види туризму. 2. Географія відпочинку і розваг в Україні. 3. Сільський, аграрний туризм. Екотуризм. Екстремальний туризм. 4. Культурний та науковий туризм. Промисловий туризм. 5. Розвиток лікувально-оздоровчого, ділового, релігійного та паломницького туризму в Україні. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 4, 5, 6. Додаткові: 9, 10, 12, 16. Інтернет-ресурси: 22-25, 27, 32.</p>	2
	<p>Самостійна робота здобувачів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, робота з картографічним матеріалом, аналіз джерел інформації з туристських ресурсів регіонів України. <i>Підготовка до практичного заняття:</i> Опрацювати картографічний матеріал з теми. <i>Творче завдання:</i> Розробити тематичний маршрут по Україні.</p>	3
	<p>Практичне заняття № 21 <i>Питання до завдання:</i> Характеристика та географія туризму в Україні (за видами). <i>Завдання до заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розробити картографічну модель «Географія видів туризму в Україні» (позначити основні центри різних видів туризму). 2. Підготувати презентацію «Розвиток..... (вид туризму обирається студентом) туризму та його географія в Україні». 	2
	Індивідуальне завдання	33
ВСЬОГО		180/6

III. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні

1. Доценко А. І. Географія туризму: навч. посібн. Київ: Університет «Україна», 2020. 177 с.
2. Доценко А. І. Туристичне краєзнавство: навч. посіб. Київ: Університет «Україна», 2022. 128 с.
3. Мальська М. П., Паньків Н. М. Туристично-ресурсний потенціал території: підручн. Київ: ФОП Піча Ю. В., 2022. 534 с
4. Словник-довідник: Туризм і природно-рекреаційний потенціал: наук.-метод. видання / В. Г. Грановська та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 108 с.
5. Туристське краєзнавство з основами безпеки в туризмі: хрестоматія / укл. Винниченко І.І. 2022. 1113 с.
6. Ярьоменко С. Г. Туристичні ресурси України: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 472 с.

Додаткові

7. *Визначні пам'ятки Вінниччини. Heritage sites of Vinnytska region : фотоальбом. Вінниця: Віноблдрукарня, 2019. 408 с.: фото.*
8. *Вінницький обласний краєзнавчий музей. 100 років. Vinnytsia Regional Museum of Local History, Heritage and Nature. 100th Anniversary : альбом / К. Висоцька, С. Шароварська, О. Бродзь, Л. Гальчевська, О. Грабовська, Т. Журунова, Н. Захарчук, Т. Євсейчева, Г. Кавун, А. Ліпська, М. Потупчик, Л. Семенко, Є. Тичук, Б. Хіхлач. Вінниця : Твори, 2018. 340 с. : фото, іл.*
9. Іванунік В. О., Явкін В. Г. Атрактивність рекреаційно-туристичних територій: навч. посіб. 2-ге вид. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 248 с.
10. Кізюн А. Г. Екстремальність природних умов та їх вплив на розвиток екстремального туризму в рівнинній частині території України: Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Географія. Вип. 30, № 1-2. Вінниця, 2018. С. 35-42.
11. *Лук'янець А. Музеї Вінниці як складова туристичного потенціалу міста. Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України : зб. наук. пр. ІХ Міжнар. наук.-практ. конф., 14-16 вересня, 2021 р. / гол. ред. Н. Л. Замкова. Вінниця, 2021. № Ч. 3. С. 196–201. URL: http://10.0.2.150/docs/Zbirnyku_konferents/2021/14-16.09.21%203.pdf.*
12. Мальська М. П., Гаталяк О. М. Туризм у містах: підручник. Київ: «Центр учбової літератури», 2021. 224 с.
13. *Матвійчук Н. Мандруюємо Вінниччиною. Казна України. 2019. № 1. С. 44–46.*
14. *Пам'ятки історії та культури Вінницької області. Ч.1: Барський - Немирівський райони / гол. ред. Ю. А. Зінько. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2019. 400 с.: фото, іл.*

15. Пащенко М. *Легенди та історії Вінниці*. Вінниця: Балюк І.Б., 2019. 524 с.: іл., фото.
16. Самодай В., Левковська Ж. Характерні особливості туристичного потенціалу України. *Економіка та суспільство*. 2023. № 53. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-30>.
17. Табенська О. І. *Туристичний бренд Вінниччини: реалії та перспективи*. *Економіка, фінанси, право*. 2020. № 1. С. 25–30.
18. Туристські ресурси України: конспект лекцій / Укладач О. В. Поступна. Харків: НУЦЗУ, 2020. 209 с.
19. Уварова Г. Ш. Рекреаційний потенціал Києва. *Географія та туризм: наук. зб.* Київ: Альфа-ПК, 2019. Вип. 48. С. 93-103.
20. Уварова Г. Ш. Старовинні садиби як об'єкти туризму в Україні. *Географія та економіка в рідній школі: науково-методичний журнал*. 2019. №10. С. 41-47.
21. Цесьців Д., Худоба В. *Геопросторова організація туристичних ресурсів (на прикладі Вінницької області): монографія*. Львів: ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2022. 168 с.

Інтернет-ресурси

22. Все про туризм: Туристична бібліотека. URL: <https://www.infotour.in.ua/>
23. Зелений туризм (сільський відпочинок в Україні). URL: www.ruraltourism.com.ua
24. МЕТА. Мапи України. URL: <http://map.meta.ua>
25. Музейний простір України. URL: <http://prostir.museum/>
26. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
27. Офіційний сайт Державного агентства розвитку туризму (ДАРТ). URL: <https://www.tourism.gov.ua/>.
28. Офіційний сайт Державного Комітету статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
29. Офіційний сайт Міністерства культури та інформаційної політики України. URL: www.mincult.gov.ua
30. Київщина. Мандруй Київщиною. URL: <https://kyivregiontours.gov.ua/>
31. Презентаційний туристичний сайт Тернопільщини. URL: www.ternotour.com.ua
32. Спілка сільського зеленого туризму України. URL: www.greentour.com.ua
33. Туристичний сайт Закарпатської області. URL: <http://www.transcarpathiatour.com.ua/>